

مصاحبه اختصاصی مدیر موسسه فرهنگی و مطالعات بین المللی آران با پایگاه اینترنتی 598

اقدامات سلبی و خشن دولت باکو نه تنها باعث توقف روند تعمیق اندیشه های دینی نخواهد شد بلکه موجب تقویت باورهای شیعی در مردم جمهوری آذربایجان خواهد شد

g/سرویس جمهوری آذربایجان
خبرگزاری آران / سرویس جمهوری آذربایجان

به گزارش آران نیوز به نقل از سرویس بین الملل پایگاه 598، این پایگاه اینترنتی در پی ادامه و تشدید اعتراضات گروه ها و طیف های مختلف مردمی و سیاسی جمهوری آذربایجان در خصوص بازداشت فعالان دینی و روحانیون شیعی و همچنین قانون منع حجاب در مراکز آموزشی، گفتگویی با آقای حسن گلی کارشناس مسائل سیاسی حوزه آذربایجان و قفقاز انجام داده است که در ادامه مورد اشاره قرار می گیرد:

1- به نظر حضرتعالی علت افزایش فشار بر شیعیان جمهوری آذربایجان و همچنین موج جدید بازداشت روحانیون و مذهبیین آذربایجان و همچنین مبحث ممانعت دولت آذربایجان از حضور زنان محجبه در مراکز آموزشی چه می باشد؟

برای اینکه بتوانیم در مورد شیعیان جمهوری آذربایجان شناخت کاملی داشته باشیم ناگزیر هستیم که برگردیم به حدود دو قرن پیش، زمانی که قرارداد های گلستان و ترکمنچای داشتند منعقد می شدند و از آن دوره به بعد، یک سیر تاریخی در خصوص شیعیان جمهوری آذربایجان را بررسی کنیم.

قبل از قراردادهای گلستان و ترکمنچای، جمهوری آذربایجان که در آن زمان با عنوانی غیر از عنوان کنونی اش نامیده می شد، تحت حاکمیت دولت وقت ایران و جزء قلمرو ایران آن زمان محسوب می شد و در نتیجه جنگهایی که بین ایران و روس ها اتفاق افتاد و با توجه به اوضاع زمان منجر شد به قراردادهای گلستان و ترکمنچای که این منطقه به همراه مناطق دیگری که امروزه کشورهای گرجستان و ارمنستان و بخشی از قفقاز شمالی را شامل می شوند از ایران جدا شد. این تفکیک جغرافیایی، سیاسی تا مدتها به تفکیک فرهنگی این منطقه به صورت کامل از ایران منجر نشده بود. به عنوان مثال از همان زمان جدایی بسیاری از علما که در آنجا به تبلیغ دین مشغول بودند در دوران کمونیسم ها به خاطر اینکه تلاش می کردند هویت دینی ملی خود را حفظ کنند شهید یا تبعید شدند.

با اینکه پس از دوران فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و در حقیقت استقلال جمهوری آذربایجان، فشارها کمتر شد ظلم به گونه دیگری در خصوص شیعیان جمهوری آذربایجان ادامه یافت و در حقیقت از هویت تاریخی این مردم باردیگر جلوگیری شد. یکی از ابزارهای سیاستی حاکمان آذربایجان جلوگیری از گسترش اندیشه های شیعی در بین مردم جمهوری آذربایجان بود اما تحولات منطقه ای و بخصوص انقلاب اسلامی ایران و روند سی ساله ای که به تثبیت این نظام شیعی در منطقه و کل جهان انجامیده و همچنین تحولاتی که این اواخر در لبنان اتفاق افتاد و آگاهی عمومی که در سطح جهان نسبت به حقیقت مسائل دینی ایجاد شده؛ جمهوری آذربایجان هم از مسائل مستثنا نبود و امروز ما می بینیم که در جمهوری آذربایجان شیعیان به یک خودباوری نسبی رسیدند. بخش قابل توجهی از این مردم آذربایجان امروز به این باور رسیدند که باید تلاش کنند برای حفظ باورها و اعتقادات خودشان و ما می بینیم که حاکمیت جمهوری آذربایجان متأسفانه مشکلاتی را در سر راه این روند و تحقق اندیشه های اسلامی ایجاد می کند. یک روز با بحث تخریب مساجد، روز دیگه با بحث ممنوعیت حجاب، روز دیگر با دستگیری فعالان دینی و شیعی و مذهبی که البته تاریخ نشان داده است که این اقدامات سلبی نه تنها باعث توقف این روند نخواهد شد بلکه موجب گسترش و آگاهی بیشتر و موجب تقویت باورهای شیعی در مردم جمهوری آذربایجان شده است. به همین دلیل اکنون شاهد رشد صعودی تعداد دینداران و باورهای دینی هستیم.

در خصوص بحث حجاب در اوایل استقلال جمهوری آذربایجان این مقوله خیلی موضوعیت نداشت اما اکنون روند صعودی افزایش محجبه ها در جمهوری آذربایجان مشهود است و قانون منع حجاب به خاطر ترس دولت جمهوری آذربایجان از افزایش حجاب در جامعه است و به خیال خود می خواهند با روند صعودی میل به حجاب مبارزه کنند که این خود عاملی گردیده که امروزه تعداد قابل توجهی از مردم اعم از معلم، دانش آموزان، کارمند، فعالان اسلامی، حزب اسلامی و سایر تشکلات اسلامی در مقابل این بحث ایستاده اند و کوتاه هم نمی آیند و تجمعاتی را برگزار کرده اند و الان هم که می بینید برخی از فعالان اسلامی در بازداشت هستند و اینها هزینه هایی است که مردم جمهوری آذربایجان دارند می پردازند برای اینکه از اعتقادات خودشان، هویت دینی و ملی خودشان به نوعی دفاع کنند.

2- در خصوص تحركات وهابیون در جمهوری آذربایجان و حمایت آمریکا و غرب از این تحركات و عکس العمل دولت ما توضیحاتی را بفرمایید؟

وهابیت با حمایت کشورهای مروج اندیشه انحرافی در دین و حمایت مالی آنها و پشتیبانی فکری حرکت هایی را شروع کردند که به شدت هم ادامه می دهند و با سوء استفاده از مشکلات مالی که برخی از جوانان جمهوری آذربایجان داشتند آنها را به سمت وهابیت می بردند که به نظر بنده این روند دیگر خیلی به شدت سابق در حال جریان نیست و به نوعی چون خود دولت جمهوری آذربایجان هم این روند را با منافع خودش سازگار ندید آن را ادامه نداد.

در خصوص مسائل جمهوری آذربایجان یک واقعیت تلخی که بایستی قبول کنیم اینکه ما در این خصوص منفعلانه عمل کرده ایم، متأسفانه این نه با منافع ملی ما سازگاری دارد و نه با تکالیف در حقیقت شیعی ما، بالاخره یک تکلیفی داریم که از اندیشه اسلامی و اندیشه شیعی در هر کجای عالم دفاع کنیم از مستضعفان عالم در هر کجای عالم دفاع کنیم در خصوص جمهوری آذربایجان با توجه به حسن نیتی که دولت جمهوری اسلامی ایران در زمان فرو پاشی انجام داد و بدون مطرح کردن مسائل تاریخی استقلال آنها را به رسمیت شناخت ولی از این حسن نیت دولت ایران نسبت به دولت های جمهوری آذربایجان، اینکه میگویم دولت آذربایجان منظور دولتهایی که سر آمدند اینها عموماً با حسن نیت رفتار نکردند با مطرح کردن بحثهای تاریخی با یک روایت و با یک تصویر وارونه و جعلی خواستند همیشه روابط ایران و جمهوری آذربایجان را یک روابط در حقیقت غیر عادی جلوه دهند. گروههای ضد ایرانی که آنجا هستند و غالباً با تحریک صهیونیسم ها فعالیت می کنند به این وضع دامن می زنند.

حقیقتاً ما در این خصوص یک عکس العمل مناسبی نداشتیم، البته این که در جمهوری اسلامی ایران گروههای مردمی در این خصوص فعال هستند و سرنوشت شیعیان جمهوری آذربایجان را پیگیری می کنند خود نشان از حساسیت مردم انقلابی ایران به مسائل منطقه ای و مسائل جهان تشیع است. در همین بحث حجاب، تحركات و تجمعاتی که در مقابل کنسولگری جمهوری آذربایجان در تبریز اتفاق افتاد و مقابل سفارت جمهوری آذربایجان در تهران ایجاد شد و این نگرانی که مردم جمهوری اسلامی ایران مخصوصاً مناطق آذری نشین داشتند در خصوص محدودیتهای دینی برای مردم

جمهوری آذربایجان یا در زمان تخریب مساجد حساسیتی که ایجاد شده بود نشان می دهد که ما از یک پتانسیل مردمی غنی در این خصوص برخورداریم.